

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Östersundomin raideyhteyttä koskevan YVA-menettelyn tarpeesta

VD/5964/00.04/2013
J-VN/MSI/LV/THU/JB

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt 12.12.2013 saapuneella lausuntopyynnöllään Vantaan kaupunginhallituksen lausuntoa Östersundomin raideyhteys -hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuudesta 31.1.2014 mennessä. ELY-keskus on myöntänyt vastaukselle lisäaikaa 21.3.2014 saakka.

Kaupunginhallitus päätti 17.3.2014 § 24 neuvottelujen pohjalta yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Uudenmaan ELY-keskukselta on pyydetty vastaukselle lisäaikaa ja sitä on myönnetty 7.4.2014 saakka.

Kaupunginhallitus 7.4.2014 § 26

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan ELY-keskukselle seuraava lausunto Östersundomin raideyhteyttä koskevan YVA-menettelyn tarpeellisuudesta:

”Vantaan kaupunki katsoo, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyä Östersundomin yleiskaavan raideratkaisuista ei ole tarpeen tehdä. Raideratkaisu on osa kaavoituksen kokonaisuutta ja sillä on välitön yhteys suunniteltuun maankäyttöön. Ympäristövaikutuksia on arvioitava osana maankäytön kokonaisuutta ja kaavoitusprosessia, koska olennaisimmat vaikutukset syntyvät maankäytön kautta. Östersundomin raideyhteys ei ole uusi hanke, vaan kyseessä on nykyisen verkoston laajentaminen ja joukkoliikenteeseen tukeutuvan kaupunkirakenteen laajentaminen. Raideratkaisua merkittävämmät vaikutukset ovat koko yleiskaavalla – ei erillisellä raidehankkeella.

Yleiskaavaprosessin aikana kaikki tällä suunnittelutasolla olennaiset vaikutukset tulevat arvioitua. Osittain selvitykset ja arvioinnit ovat huomattavasti yleiskaavatarkkuutta yksityiskohtaisempiakin. Yleiskaavaprosessi on kesken ja se jatkuu ehdotusvaiheella. Kaikilla osallisilla on mahdollisuus antaa palautetta ehdotusvaiheessa kaavaratkaisuista ja koko valmisteluaineistosta. Valmisteluaineistoa on päivitetty kaavaprosessin kuluessa ja se on ollut julkisesti saatavilla hankkeen nettisivuilta. Tavoitteena on asettaa yleiskaavaehdotus nähtäville vuoden 2014 aikana. Nähtäville pantavaan aineistoon tulee sisällyttämään vaihtoehtoisten raideratkaisujen tarkastelu ja yleiskaavaehdotuksen vaikutusten arviointi. Kaavaehdotuksen nähtävillä oloon liittyy asianmukainen vuorovaikutus ja viestintä.

Östersundomin yleiskaava tarkentaa valtakunnallista ja seudullista suunnittelua. Valtakunnallisella tasolla suunnittelua ohjaavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, joissa on Helsingin seudun erityiskysymyksissä määritelty tavoitteeksi ”alueidenkäytössä on turvattava edellytykset metroverkoston laajentumiselle länteen ja itään”. Näin ollen ei ole olemassa ns. nollavaihtoehtoa. Yleiskaavassa esitetty maankäyttö turvaa edellytykset, koska nykyisen metron laajentaminen edellyttää riittävää maankäytön tehokkuutta. Maakunnan tasolla suunnittelua ohjaa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava saatuaan lain voiman. Pääkaupunkiseudun laajeneminen itään tukeutuu maakuntakaavoituksen tavoitteiden mukaisesti raidejoukkoliikenteeseen.

Erillisen ympäristövaikutusten arvioinnin laatiminen raideyhteydestä ei ole tarkoituksenmukaista ottaen huomioon kuntien rajalliset henkilö- ja taloudelliset resurssit. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä vertaillaan ja arvioidaan eri vaihtoehtoja, mutta tuloksena ei muodostu sellaista ratkaisua tai päätöstä, joka edistäisi hankkeen toteuttamista. YVA-menettely ei siis tuo prosessiin mitään sellaista uutta näkökulmaa, jota ei muuten tulisi selvitettyä ja tutkittua kaavan valmistelutyön yhteydessä.

YVA-lain mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. YVA-lain 5 §:n 2 momentin mukaan arviointimenettelyä ei sovelleta lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen, jos vaikutukset on selvitetty muun lain mukaisessa menettelyssä YVA-laissa edellytetyllä

tavalla ja selvityksessä on kuultu kaikkia niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa tai joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea.

Östersundomin raideyhteysvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia on selvitetty Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteisen Östersundomin yleiskaavan valmistelussa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisin menettelyin. Kaavaluonnoksen nähtävänä pitoaineistoon kuuluivat raide-esiselvityksissä esitetyt vaihtoehdot. Suunnittelun tarkkuus vastaa yleiskaavoituksen tarpeita. Itämetrosta tai pikaraitiotiestä ei ole tehty päätöksiä. Itämetrosta ei ole laadittu yleis- eikä hankesuunnitelmaa kuten ei myöskään esitetyistä pikaraitiotievaihtoehdoista.

Östersundomin yleiskaavan laadinnasta vastaava Östersundom-toimikunta on neuvotellut ELY-keskuksen kanssa raide-YVA:n tarpeesta useaan otteeseen. ELY-keskukselle 14.4.2011 antamassaan vastineessa toimikunta esitti, että kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi ELY-keskus ei tuolloin riittämättömien aineistojen perusteella tekisi päätöstä raide-YVA:n tarpeellisuudesta. Toimikunta on kaavoituksen edistyessä raportoinut suunnittelutilanteesta ja tehdyistä selvityksistä (kirje 9.2.2012) sekä toimittanut aineistoa ELY-keskukselle keväällä 2012. Toimikunta on 7.5.2012 antanut ELY:lle lausunnon, jossa painotetaan raideliikennetarkoituksien olevan osa kaavoituksen kokonaisuutta, joiden "rooli tässä vaiheessa on enemmän kaavoituksellinen kuin erillishankkeen rooli".

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston Östersundom-projekti on 1.11.2013 toimittanut yleiskaavaprosessin raideselvitykset sähköisessä muodossa ELY-keskukselle. Täydennettyyn aineistoon sisältyy myös vertailu Östersundomin yleiskaavavalmistelun raidesuunnitelmien vaikutusten arvioinnista suhteessa YVA-lain vaatimuksiin."

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Kokouksen kuluessa **kaupunginhallituksen jäsen Sirpa Kauppinen** teki muutosesityksen, jossa alkuperäinen esitys lausunnoksi korvataan alla olevalla:

"YVA-menettely Östersundomin raidevaihtoehtojen vertailemiseksi on tarpeellista tehdä, sillä YVA-menettely on luotu juuri tämänkaltaisten hankkeiden ympäristövaikutusten selvittämiseksi. Infravaihtoehtojen vertailu kuuluu asiaan. On järkevää vertailla tässä vaiheessa valmistelua muutamaa erilaista metro- ja pikaraitiotielinjausta sekä 0-vaihtoehtoa eli linja-autoliikennettä.

Ympäristövaikutukset vaihtelevat voimakkaasti mm. joukkoliikenteen käyttäjämäärien vuoksi. Samoin eri raidevaihtoehdoilla on suuresti eroavia vaikutuksia luonnonympäristöön ja arvokkaiden luontoalueiden säilymiseen.

Eri vaihtoehdoilla on myös erilaiset elinkaarenaikaiset vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin. Vertailu kertoo ja antaa tarpeellista tietoa päättäjille näin ollen myös yhteiskunnallisista kokonaiskustannuksista. YVA-lain noudattaminen raidevaihtoehtojen vertailussa on asianmukaista."

Kaupunginhallituksen jäsen Matti Holopainen kannatti Kauppisen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Sirpa Kauppisen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksessä annettiin 14 jaa-ääntä (Bruun, Hurri, Jääskeläinen P., Karlsson, Lehmuskallio, Letto, Mäkinen, Mäntynen, Niemelä, Niinistö, Näätsaari, Orpana, Ranto, Weckman), 2 ei-ääntä (Holopainen, Kauppinen) ja yksi (Aura) äänesti tyhjää. Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin apulaiskaupunginjohtajan esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

17	Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö Dnro UDELY/6/07.04/2011, 12.12.2014
18	Östersundom-toimikunnan kirje 14.4.2011
19	Vertailu YVA-menettelyn ja yleiskaavan vaikutusten arviointimenettelyn välillä

Täytäntöönpano: kaupunkinkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: Yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 09 839 22745
Liikennesuunnittelupäällikkö Leena Viilo, puh. 09 839 22431,
etunimi.sukunimi@vantaa.fi